

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-101

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I) (Compulsory) Examination - 2010

PAPER - I

RESEARCH AND STATISTICS

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write in brief : (Any Five)

[25]

- (a) Criteria in Selecting Research Problem
- (b) Characteristics of Research
- (c) Implementation of Research
- (d) Format of Research Report Writing
- (e) Any Five Characteristics of Hypothesis
- (f) Sampling Method
- (g) What kind of reviews are useful in Research ?

Q.2) Write definitions of the following : (Two definitions of Any Three) [15]

- (a) Null Hypothesis
- (b) Experimental Research
- (c) Reviews
- (d) Population
- (e) Research

Q.3) Describe the following : (Any Two)

[20]

- (a) What is Research ? Write its importance.
- (b) Explain Importance of Statistics in Research with suitable examples.
- (c) What is Hypothesis ? Discuss Types of Hypothesis.
- (d) Explain in detail the Types of Sources used for Collecting Data in Survey Method.

Q.4) Write any one of the following :

[20]

- (a) Explain in detail Steps of Scientific Research.
- (b) Prepare a proposal for the presentation of your research topic.
- (c) What are the different Research Areas of Physical Education Research ? Illustrate.
- (d) Write different types of Research and explain any one of them with suitable examples.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-101

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात उत्तरे लिहा : (कोणतीही पाच)

[25]

- (अ) संशोधन समस्या निवडीचे निकष
- (ब) संशोधनाची वैशिष्ट्ये
- (क) संशोधनाची कार्यवाही
- (ड) संशोधन अहवालाची रचना
- (इ) परिकल्पनेची कोणतेही पाच वैशिष्ट्ये
- (फ) नमूना निवड पद्धती
- (ग) संशोधनात कोणत्या प्रकारचे संशोधन साहित्य उपयुक्त ठरते ?

प्र.2) व्याख्या द्या : (कोणत्याही तीन - प्रत्येकी दोन व्याख्या)

[15]

- (अ) शून्य परिकल्पना
- (ब) प्रायोगिक संशोधन
- (क) संदर्भ
- (ड) जनसंख्या
- (इ) संशोधन

प्र.3) विशद करा : (कोणतेही दोन)

[20]

- (अ) संशोधन म्हणजे काय ? त्याचे महत्त्व लिहा.
- (ब) संख्याशास्त्राचे संशोधनातील महत्त्व योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- (क) परिकल्पना म्हणजे काय ? परिकल्पनांचे प्रकार चर्चा करा.
- (ड) सर्वेक्षण पद्धतीत माहिती गोळा करण्यासाठी उपयोगात येणाऱ्या साधनप्रकारांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एकावर सविस्तर लिहा :

[20]

- (अ) शास्त्रीय संशोधनाच्या पायऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (ब) तुमच्या संशोधन समस्यांच्या सादरीकरणाकरिता संशोधन आराखडा तयार करा.
 - (क) शारीरिक शिक्षणामधील संशोधनाची विविध क्षेत्रे कोणती ? सोदाहरण स्पष्टीकरण करा.
 - (ड) संशोधनाचे विविध प्रकार देऊन कोणत्याही एकाचे सोदाहरण स्पष्टीकरण करा.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-102

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I) (Compulsory) Examination - 2010

PAPER - II

EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Explain the following terms in brief : (Any Five) (Word limit 30 words) [25]

- (a) Criterion Reference Norms
- (b) Concept of Assessment
- (c) Importance of Testing Programme
- (d) Process Evaluation in Physical Education
- (e) Teachermade Test
- (f) Waist to Hip Ratio
- (g) Item Analysis in Knowledge Test

Q.2) Write the following terms in brief : (Any Three) (Word limit 30 words) [15]

- (a) Difference between Reliability and Objectivity of Test
- (b) Body Types
- (c) Current Trends in Evaluation
- (d) Defference between Formative and Summative Evaluation
- (e) Sequence of Psychomotor Testing

Q.3) Answer any two questions : (Word limit 180 words) [20]

- (a) Write characteristics of Test Batteries and explain in brief JCR Test Battery.
- (b) List different tests for measuring Muscular Strength and Endurance and explain any two tests in detail.
- (c) Write steps for constructing Sports Skill Test.

Q.4) Answer any one question from this part : (Word limit 500 words) [20]

Suggest Physical Education Evaluation Pattern for First Year College Student.

OR

Compare different methods for Establishing Reliability of Test.

OR

List different Skill Tests of Volleyball and explain any three tests with their merits and limitations.

OR

How will you administer 'AAHPERD' Yoush Fitness Test on 150 College Students ?

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-102

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा : (कोणत्याही पाच) (शब्दमर्यादा ३० शब्द) [25]

- (अ) निकषात्मक मानके
- (ब) मूल्यनिर्धारण संकल्पना
- (क) कसोटी कार्यक्रमाचे महत्त्व
- (ड) शारीरिक शिक्षणातील कृती मूल्यमापन
- (इ) शिक्षकनिर्मित कसोट्या
- (फ) कंबर नितंब गुणोत्तर
- (ग) ज्ञान कसोटीतील प्रश्नांचे विश्लेषण

प्र.2) खालील संज्ञा थोडक्यात लिहा लिहा : (कोणत्याही तीन) (शब्दमर्यादा ३० शब्द) [15]

- (अ) कसोटीची विश्वसनियता व वस्तूनिष्ठतेमधील फरक
- (ब) शरीर प्रकार
- (क) मूल्यमापनातील आधुनिक प्रवाह
- (ड) संकलित आणि विकसनात्मक मूल्यमापनातील फरक
- (इ) कारक कसोट्यांचा क्रम

प्र.3) खालीलपैकी दोन प्रश्न सोडवा : (शब्दमर्यादा १८० शब्द)

[20]

- (अ) कसोटी संचाची वैशिष्ट्ये सांगून जे.सी.आर. कसोटी संच थोडक्यात स्पष्ट करा.
- (ब) स्नायूंची ताकद आणि दमदारपणा मापनाच्या विविध कसोट्यांची यादी करून त्यापैकी कोणत्याही दोन सविस्तर स्पष्ट करा.
- (क) क्रीडा कौशल्य कसोटी बांधणीच्या पायऱ्या लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एका प्रश्न सोडवा : (शब्दमर्यादा ५०० शब्द)

[20]

प्रथम वर्ष महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी मूल्यमापनाचा नमूना सूचवा.

किंवा

कसोट्यांची विश्वसनीयता प्रस्थापित करण्याच्या विविध पद्धतींची तुलनात्मक चर्चा करा.

किंवा

व्हॉलीबॉलमधील विविध कौशल्य कसोट्यांची यादी करून त्यापैकी कोणत्याही तीन कसोट्या त्यांच्या गुण व मर्यादेसह स्पष्ट करा.

किंवा

१५० महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांवर 'अपार्ड' युवक सुदृढता कसोटीचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल ?

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-103

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I) (Optional) Examination - 2010

A-3 : SCIENTIFIC PRINCIPLES OF TRAINING AND COACHING

(Special Group - A : Sports Coaching)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Explain the following in brief : (Any Five)

[25]

- (a) Load and Adaptation
- (b) Talent Identification
- (c) Importance of Physical Fitness required for Football Player
- (d) Relation between Speed and Agility
- (e) Differentiate Skill and Techniques with respect to Basketball.
Give suitable examples.
- (f) Principle of Progression
- (g) Micro, Meso and Macro Cycle

Q.2) Define the following : (Any Three)

[15]

- (a) Technique
- (b) Strength
- (c) Sports Training
- (d) Periodisation
- (e) C. V. Endurance

Q.3) Answer any two of the following :

[20]

- (a) Classify Strength with suitable examples
- (b) Evaluation of Sports Training
- (c) Characteristics of Sports Training
- (d) Design a Session Programme for developing different capacities of a Tennis Player.

Q.4) Write any one in detail :

[20]

- (a) What different skill related Physical Fitness factors are required for playing Basketball ? Give different Training Methods for the same.
 - (b) Which Training Principles are applicable for T-20 Cricket and One Day Cricket ? Differentiate between them.
 - (c) Narrate importance of Talent Identification and its need for top performance. Discuss it with respect to different Indian Talented Players.
 - (d) What is Load and Adaptation ? Explain it in detail with its components.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-103

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात स्पष्ट करा : (कोणतेही पांच)

[25]

- (अ) भार व स्वीकृती
- (ब) प्रज्ञाशोध
- (क) फूटबॉल खेळाडूस आवश्यक शारीरिक सुदृढतेचे महत्त्व
- (ड) गती व दिशाभिमुखता संबंध
- (इ) बास्केटबॉलशी संबंधित कौशल्ये व तंत्रामधील फरक स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणे द्या.
- (फ) प्रगतीशीलतेचे तत्त्व
- (ग) मायक्रो, मेसो व मॅक्रो चक्र

प्र.2) व्याख्या द्या : (कोणत्याही तीन)

[15]

- (अ) तंत्र
- (ब) ताकद
- (क) क्रीडा प्रशिक्षण
- (ड) कालनियोजन
- (इ) हृदयाचा दमदारपणा

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही दोनांची उत्तरे लिहा :

[20]

- (अ) ताकदीचे सोदाहरण वर्गीकरण करा.
- (ब) क्रीडा प्रशिक्षणाचे मूल्यमापन
- (क) क्रीडा प्रशिक्षणाचे गुणधर्म
- (ड) टेनिस खेळाडूच्या विविध क्षमता विकसित करण्याकरिता एका सत्राचे नियोजन करा.

प्र.4) कोणत्याही एकावर सविस्तर लिहा :

[20]

- (अ) बास्केटबॉल खेळण्याकरिता कोणत्या कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढता घटकांची आवश्यकता आहे ? त्याच्यासाठी विविध प्रशिक्षण पद्धती द्या.
- (ब) T-20 व एकदिवसीय क्रिकेट प्रशिक्षणासाठी कोणती तत्वे उपयुक्त आहेत ? त्याच्यातील फरक स्पष्ट करा
- (क) उच्च कार्यमानासाठी प्रज्ञाशोधाचे महत्त्व व गरज स्पष्ट करा. भारतीय प्रज्ञावंत खेळाडूंची संबंधित चर्चा करा.
- (ड) भार व स्वीकृती म्हणजे काय ? त्यांच्या घटकासह सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-104

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I) (Optional) Examination - 2010

B-3 : ANATOMY AND PHYSIOLOGY

(Special Group - B : Fitness Science)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
 - (2) Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) Draw figures wherever required.*
-
-

Q.1) Answer any five :

[5x5=25]

- (a) Describe Planes of the Body.
- (b) Explain effects of Hot Environment on Exercise.
- (c) Describe Prime Movers.
- (d) Describe Functions of Sympathetic System.
- (e) Describe Role of Adrenaline in Exercise.
- (f) Explain Athlete's Heart.

Q.2) Answer any three :

[3x5=15]

- (a) Structure of Skeletal Muscle
- (b) Measurement of Energy Expenditure during Exercise
- (c) Mode of Action of Protein Hormones
- (d) Second Wind Phenomenon

Q.3) Answer any two :

[2x10=20]

- (a) Classify Joints and give their functions.
- (b) Describe Skeletal Difference between Males and Females.
- (c) Describe Effects of Training on Skeletal Muscles.

Q.4) Answer any one :

[1x10=20]

- (a) Describe Energy Sources and Energy Production in Human Body.
 - (b) Name various parts of Central Nervous System. Give their functions.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-104

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) कोणतीही पांच उत्तरे लिहा :

[5x5=25]

- (अ) शरीराच्या तलांचे (प्लेन्स) वर्णन करा.
- (ब) उष्ण हवामानाचा व्यायामावर होणारा परिणाम विशद करा.
- (क) प्रमुख हालचालींच्या स्नायूंचे वर्णन करा.
- (ड) अनुकंपी चेतासंस्थेचे वर्णन करा.
- (इ) अट्रेनॅलिनचा व्यायामातील उपयोग लिहा.
- (फ) 'खेळाडूचे हृदय' याचे वर्णन करा.

प्र.2) कोणतीही तीन उत्तरे लिहा :

[3x5=15]

- (अ) कंकाल स्नायूची रचना लिहा.
- (ब) उर्जेच्या व्ययाचे मोजमाप कसे करतात ते लिहा.
- (क) प्रथिन संप्रेरकांची क्रिया कशी होते ते स्पष्ट करा.
- (ड) 'दुसरे वारे' स्पष्ट करा.

प्र.3) कोणतीही दोन उत्तरे लिहा :

[2x10=20]

- (अ) सांध्यांचे वर्गीकरण करून त्यांची कार्ये लिहा.
- (ब) स्त्री व पुरुष यांमधील कंकाल फरक लिहा.
- (क) व्यायामाच्या सारावाचा कंकाल स्नायूंवर काय परिणाम होते ते स्पष्ट करा.

[3799]-104

3

P.T.O.

प्र.4) कोणत्याही एकाचे वर्णन करा :

[1x20=20]

(अ) शरीराला लागणाऱ्या ऊर्जेचे स्रोत लिहून ऊर्जा कशी निर्माण होते ते लिहा.

(ब) मध्यवर्ती मज्जासंस्थेचे निरनिराळे विभाग सांगून प्रत्येकाचे कार्य लिहा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-107

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I) (Optional) Examination - 2010

A-4 : BIOMECHANICS AND KINSIOLOGY

(Special Group - A : Sports Coaching)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write in brief : (Any Five)

[25]

- (a) Lever
- (b) Sholder-joint Movement
- (c) Physical Quantities
- (d) Joint
- (e) Force
- (f) Kinsiology
- (g) Bones of Muscles of Hip Joint

Q.2) Answer any three :

[15]

- (a) Kinsiology in daily living
- (b) Types of Bones
- (c) Planes of the Body and Axes of Motion
- (d) Projection
- (e) Newton's Laws of Motion

Q.3) Describe the following : (Any Two) [20]

- (a) Define Motion and explain different types of Motions with suitable examples from Sports.
- (b) Explain Structure and Movement of Knee Joint and give characteristics of Joint.
- (c) Analysis of Walking and Running

Q.4) Write Bio-mechanical Analysis of Shot Put. [20]

OR

Q.4) Correlate Kinsiology with Yoga and Kinsiology with Recreation. [20]

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-107

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात लिहा : (कोणतीही पाच)

[25]

- (अ) तरफ
- (ब) खांद्याच्या सांध्याच्या हालचाली
- (क) भौतिक राशी
- (ड) सांधे
- (इ) बल
- (फ) गतिशास्त्र (हालचालीचे शास्त्र)
- (ग) खुब्याच्या सांध्याची हाडे आणि स्नायू

प्र.2) उत्तरे लिहा : (कोणतीही तीन)

[15]

- (अ) दैनंदिन जीवनात गतिशास्त्र (हालचालीचे शास्त्र)
- (ब) अस्थिचे (हाडांचे) प्रकार
- (क) शरीराचे प्रतल आणि हालचालीचे अक्ष
- (ड) प्रक्षेपण
- (इ) न्यूटनचे गतिविषयक नियम

प्र.3) विशद करा : (कोणतीही दोन)

[20]

(अ) गतीची व्याख्या देवून गतीचे प्रकार खेळातील विविध उदाहरणासह स्पष्ट करा.

(ब) गुडघ्याच्या सांध्याची रचना व हालचाल स्पष्ट करून सांध्याची गुणवैशिष्ट्ये सांगा.

(क) चालण्याचे व पळण्याचे पृथःकरण

प्र.4) गोळा फेकीचे जीवयांत्रिकी विश्लेषण करा.

[20]

किंवा

प्र.4) हालचालीच्या शास्त्राचे योगा आणि हालचालीच्या शास्त्राचे मनोरंजन बरोबर समवाय लिहा.

[20]

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-12

M. Ed. (Phy. Edu.) (Supplementary) Examination - 2010

**PROFESSIONAL PREPARATION AND CURRICULUM DESIGN
IN PHYSICAL EDUCATION**

(2005 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) Question No. 9 is compulsory.*
- (2) Attempt **any four** questions form Q. Nos. 1 to 8.*
- (3) All questions carry equal marks.*

Q.1) Define Curriculum. Explain Role of Teacher in Curriculum Development.

Q.2) Write about Co-education in Physical Education and suggest suitable activities for Senior College Level.

Q.3) Compare and discuss Professional Preparation in Physical Education in India with U.S.A. and U.K.

Q.4) Which are the different Professional Associations related to Physical Education and Sports in India ? Explain how these associations can contribute to the Profession ?

Q.5) What is Under-graduate and Post-graduate Professional Preparations ? Compare Purpose of Under-graduate and Post-graduate Studies.

Q.6) Write scope of Physical Education and explain Relationship of Physical Education to allied areas.

Q.7) Explain in detail the Role of Central Government in Education and Professional Preparation.

Q.8) Write Ideals of Indian Democracy. How these Ideals can contribute to the field of Physical Education and Sports ?

Q.9) Write short notes : (**Any Two**)

- (a) Factors Affecting Curriculum
 - (b) NCERT
 - (c) Education Policy
 - (d) Importance of Information Technology in Physical Education
-

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-12

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) प्रश्न-क्रमांक ९ आवश्यक आहे.
- (2) प्रश्नक्रमांक १ ते ८ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- (3) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
-
- प्र.1) अभ्यासक्रमाची व्याख्या देऊन अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
 - प्र.2) शारीरिक शिक्षणातील सहशिक्षणाबद्दल लिहून महाविद्यालयीन स्तरावरील विद्यार्थ्यांसाठी सुयोग्य क्रीडाबाबी सूचवा.
 - प्र.3) भारत आणि यु.एस.ए. व यु.के. यांच्यामधील शारीरिक शिक्षणातील व्यावसायिक तयारीची शिक्षणासंबंधी तुलना व चर्चा करा.
 - प्र.4) भारतातील शारीरिक शिक्षण आणि खेळाशी संबंधित विविध व्यावसायिक संघटना कोणत्या ? या व्यावसायिक संघटनांचे शारीरिक शिक्षणातील योगदान स्पष्ट करा.
 - प्र.5) पदवीपूर्व आणि पदव्युत्तर व्यावसायिक तयारी म्हणजे काय ? पदवीपूर्व आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या उद्देशाची तुलना करा.
 - प्र.6) शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती लिहून शारीरिक शिक्षणाचा या विषयांशी (क्षेत्राशी) असलेला संबंध स्पष्ट करा.
 - प्र.7) केंद्र सरकारची शिक्षण आणि व्यावसायिक तयारीतील भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.8) भारतीय लोकशाहीच्या आदर्शासंबंधी लिहून हे आदर्श शारीरिक शिक्षण आणि खेळ या क्षेत्रास कसे योगदान करतात ? ते स्पष्ट करा.

प्र.9) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

(अ) अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक

(ब) एन.सी.इ.आर.टी.

(क) शैक्षणिक धोरण

(ड) माहिती तंत्रज्ञानाचे शारीरिक शिक्षणातील महत्त्व

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-201

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - II) (Compulsory) Examination - 2010

RESEARCH AND STATISTICS

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write in brief : (Any Five)

[25]

- (a) Rules and Regulations of Typography Concern to Research.
- (b) Distinguish between Qualitative and Quantitative Research.
- (c) Descriptive Statistics
- (d) Steps of Preparing Questionnaire
- (e) Correlation
- (f) Finding Reviews for formulating Research Title
- (g) Conclusions and Recommendations in Research

Q.2) Give definitions of the following : (Any Three)

[15]

- (a) Statistics
- (b) Research
- (c) Opinionnaire
- (d) Measure of Central Tendency
- (e) Case Study

Q.3) Describe the following : (Any Two) [20]

- (a) Methods of Finding Validity
- (b) Prepare an Opinionnaire of 10 opinions following Likert's Method
- (c) How would you evaluate Research Dissertation ?
- (d) Importance of Inferential statistics for the purpose of Generalization

Q.4) Write any one of the following : [20]

- (a) Write down the following with the help of Research Title given. Justify each.

“Comparative Study of Mental Health between Athletes and Non-athletes.”

- (i) Objectives of the Study
 - (ii) Hypotheses
 - (iii) Assumptions of the Study
 - (iv) Limitations and Delimitations of the Study
 - (v) Operational Definitions of the terms used
 - (vi) Method
 - (vii) Sampling
 - (viii) Data Collection Tools
 - (ix) Statistical Tools
- (b) Write Sampling Process in detail for the following Research Problem :
“Comparative Study of Physical Fitness between under 14 students from rural and urban areas of Maharashtra.”
 - (c) What is Descriptive Research ? Explain different Descriptive Research Methods in detail.
 - (d) Explain different hypotheses with suitable examples. Suggest proper statistical tool for testing directional and non-directional hypotheses. Explain it with the help of NPC.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-201

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात लिहा : (कोणतेही पाच)

[25]

- (अ) टंकलेखनाचे संशोधन संदर्भातील नियम
- (ब) गुणात्मक व संख्यात्मक संशोधनातील फरक
- (क) वर्णनात्मक सांख्यिकी
- (ड) प्रश्नावली तयार करण्याच्या पायऱ्या
- (इ) सहसंबंध
- (फ) संशोधन शीर्षक तयार करणे
- (ग) संशोधनातील निष्कर्ष शिफारशी

प्र.2) खालील संज्ञाच्या व्याख्या द्या : (कोणत्याही तीन)

[15]

- (अ) सांख्यिकी
- (ब) संशोधन
- (क) मतावली
- (ड) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे
- (इ) व्यष्टी अभ्यास

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन)

[20]

- (अ) वैधता शोधण्याच्या पद्धती
- (ब) लायकर्टच्या पद्धतीने दहा विधानांची मतावली तयार करा.
- (क) तुम्ही संशोधन प्रकल्पाचे मूल्यमापन कसे कराल ?
- (ड) सर्वसामान्यीकरण करण्याकरिता अनुमानात्मक सांख्यिकीचे महत्त्व

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा :

[20]

- (अ) दिलेल्या संशोधन शीर्षकावरून खालील मुद्दे लिहा. प्रत्येक मुद्द्याचे समर्थन (संदर्भाद्वारे) करा :
“खेळाडू व खेळाडू नसलेल्यांच्या मानसिक सुदृढतेचा तुलनात्मक अभ्यास.”
 - (i) संशोधनाची उद्दिष्ट्ये
 - (ii) परिकल्पना
 - (iii) अभ्यासाची गृहीतके
 - (iv) संशोधनाच्या मर्यादा व परिसीमा
 - (v) विविध संज्ञांच्या कार्यात्मक व्याख्या
 - (vi) संशोधन पद्धती
 - (vii) न्यादर्शन
 - (viii) माहिती गोळा करण्याची साधने
 - (ix) सांख्यिकीय साधने
- (ब) खालील संशोधन समस्येकरिता सविस्तर न्यादर्शन प्रक्रिया लिहा :
“महाराष्ट्रतील ग्रामीण व शहरी भागातील १४ वर्षाखालील विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक सुदृढतेचा तुलनात्मक अभ्यास.”
- (क) वर्णनात्मक संशोधन म्हणजे काय ? विविध वर्णनात्मक संशोधन पद्धती सविस्तर लिहा.
- (ड) विविध परिकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा. सदिश व अदिश परिकल्पना तपासण्याकरित योग्य सांख्यिकीय साधन सूचवा. ते प्रसामान्य संभव वक्राच्या आधारे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-202

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - II) (Optional) Examination - 2010

A-7 : ATHLETIC CARE AND REHABILITATION

(Special Group)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
 - (2) Figures to the right indicate full marks.*
-

Q.1) Write answers to any five :

[5x5=25]

- (a) Narrate aims and objectives of Sports Medicine.
- (b) Describe role of Physician in Athletic Care.
- (c) Describe Infra-red Diathermy.
- (d) Describe Golfers Elbow.
- (e) Describe role of Fat Soluble Vitamins in Athletes.
- (f) Explain Concept of Health Club.

Q.2) Write answers to any three :

[3x5=15]

- (a) Name five signs of Inflammation
- (b) Describe Short Wave Diathermy.
- (c) Name Inactivity Problems
- (d) Describe role of Coach in Athletic Care.

Q.3) Write answers to **any two** :

[2x10=20]

- (a) Describe Common Injuries to Neck and their management.
- (b) Describe aims, objectives and principles of Therapeutic Modalities.
- (c) Describe Diet of an athlete before, during and after Competition.

Q.4) Write answer to **any one** :

[1x20=20]

- (a) Define Doping. Describe classes of Drugs and their effects.
 - (b) Define Rehabilitation. How is it achieved ?
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-202

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) कोणतीही पांच उत्तरे लिहा :

[5x5=25]

- (अ) क्रीडावैद्यकशास्त्राची ध्येये व उद्दिष्टे लिहा.
- (ब) क्रीडावैद्याचे खेळाडूची काळजी घेण्यांतील योगदान लिहा.
- (क) इन्फ्रा-रेड डायथर्मीचे वर्णन करा.
- (ड) गोल्फर्स अेलबो म्हणजे काय के लिहा.
- (इ) स्निग्ध पदार्थात विरघळणाऱ्या जीवनसत्त्वांचे खेळाडूंमधील कार्य लिहा.
- (फ) हेल्थ क्लबची संकल्पना लिहा.

प्र.2) कोणतीही तीन उत्तरे लिहा :

[3x5=15]

- (अ) सूज प्रज्वलनाची पाच चिन्हे लिहा.
- (ब) शॉर्ट वेव्ह डायथर्मीचे वर्णन करा.
- (क) हालचाल न करण्याचे दुष्परिणाम लिहा.
- (ड) मार्गदर्शकाचे खेळाडूंच्या काळजी घेण्यामधील योगदान लिहा.

प्र.3) कोणतीही दोन उत्तरे लिहा :

[2x10=20]

- (अ) मानेला होणाऱ्या सर्वसाधारण इजांचे वर्णन करून त्यावरील उपाययोजनेबद्दल लिहा.
- (ब) उपचारात्मक पद्धतीची ध्येय, उद्दिष्टे व प्रमुख तत्त्वे सांगा.
- (क) खेळाडूंच्या स्पर्धेपूर्वी, स्पर्धेदरम्यान व स्पर्धेनंतरच्या आहाराचे नियोजन कसे कराल त्याचे वर्णन करा.

[3799]-202

3

P.T.O.

प्र.4) कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा :

[1x20=20]

- (अ) डोपिंगची व्याख्या लिहा. डोपिंगसाठी वापरल्या जाणाऱ्या औषधांचे वर्गीकरण करून त्यांचे परिणाम लिहा.
- (ब) डोपिंग करणाऱ्या खेळाडूंना मुख्य प्रवाहात परत आणण्यासाठी काय साध्य करावे लागते ते स्पष्ट करा.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-206

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - II) (Optional) Examination - 2010

A-8 : PSYCHOLOGY OF SPORTS

(Special Group)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instruction :

All questions are compulsory.

Q.1) Attempt any five :

[25]

- (a) Relationship of Sports Psychology with other Sciences
- (b) How will you help your Athlete to be free from Anxiety ?
- (c) Importance of Psychological Preparation before, during and after competition
- (d) Different types of Spectators and its effect on Sports Performance
- (e) Qualities of Effective Leader
- (f) Distinguish between Intrinsic and Extrinsic Motivation
- (g) Group Cohesion in Sports
- (h) Personality characteristics of Sportswomen

Q.2) Attempt any three :

[15]

- (a) Write any two definitions of Sports Psychology and explain any one.
- (b) List Personality Traits, Cattell 16 traits and Big 5.
- (c) What is Anxiety ? Explain types of Anxieties.
- (d) What is Burnout ? Causes of Sports Burnouts.
- (e) Give two definitions of Personality and explain any one.
- (f) Ethics in Sports
- (g) What is Aggression ? Enlist Types of Aggressions.

[3799]-206

1

P.T.O.

Q.3) Attempt any two :

[20]

- (a) Sports and its traits
- (b) Merits and demerits of Presence of Audience
- (c) How Motivation Technique helps the Coach ?
- (d) Why Ethical Crises are growing in Sports ?
- (e) Psychological preparation for Competition of Sportsmen.

Q.4) Attempt any one :

[20]

- (a) Define Sports Psychology. Explain meaning and scope of Sports Psychology.
- (b) Define 'Action-Regulation'. Describe structure of Action Programme with an example from specialized Game or Sports.
- (c) How will you improve Athlete's Ethical Values through Sports ?
- (d) Define Personality. Explain traits with respect to Sports and Games.
- (e) Explain any one test of Anxiety :
 - (i) Sports Competitive Anxiety Test (SCAT)
 - (ii) Competitive State Anxiety Inventory (CSAI)

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-206

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

Instruction :

सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

प्र.1) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा :

[25]

- (अ) क्रीडा मानसशास्त्राचा इतर शास्त्रांशी असलेला संबंध
- (ब) तुम्ही तुमचा खेळाडू चिंताग्रस्त होऊ नये म्हणून त्याला कशी मदत कराल ?
- (क) स्पर्धेपूर्वी, दरम्यान व स्पर्धेनंतरचे मानसिक तयारीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (ड) प्रेक्षकांचे विविध प्रकार व त्यांचा क्रीडाकार्यमानावर होणारा परिणाम
- (इ) प्रभावी नेत्याचे गुण
- (फ) आंतर्मुख व बहिर्मुख प्रेरणेमधील फरक
- (ग) क्रीडेतील समूहाची एकतानता
- (ह) महिला खेळाडूंच्या व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये

प्र.2) कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

[15]

- (अ) क्रीडा मानसशास्त्राच्या कोणत्याही दोन व्याख्या लिहा आणि कोणतीही एक स्पष्ट करा.
- (ब) कॅटलची १६ व बिग ५ या व्यक्तिमत्त्वाच्या गुणवैशिष्ट्यांची यादी करा.
- (क) चिंता म्हणजे काय ? चिंतेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (ड) बर्नआऊट म्हणजे काय ? खेळातील बर्नआऊटची कारणे लिहा.
- (इ) व्यक्तिमत्त्वाच्या दोन व्याख्या द्या व एक व्याख्या स्पष्ट करा.
- (फ) खेळातील नैतिकता
- (ग) आक्रमकता म्हणजे काय ? आक्रमकतेचे प्रकार सांगा.

[3799]-206

3

P.T.O.

प्र.3) कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

[20]

- (अ) खेळ आणि त्यांची गुणवैशिष्ट्ये
- (ब) प्रेक्षकांच्या उपस्थितीचे फायदे व तोटे
- (क) प्रेरणेचे तंत्र मार्गदर्शकाला कसे मदत करतात ?
- (ड) क्रीडाक्षेत्रात सातत्याने नैतिक समस्या का उद्भवत आहेत ?
- (इ) खेळाडूची स्पर्धेसाठीची मानसिक तयारी

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

[20]

- (अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. क्रीडा मानसशास्त्राचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (ब) सुविहित कृतीची व्याख्या लिहा. खेळातील कृती कार्यक्रमाची संरचना योग्य उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा.
- (क) तुम्ही खेळाडूची नैतिक मूल्ये खेळाद्वारे कसे विकसित कराल ?
- (ड) व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या सांगा. व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये खेळाद्वारे स्पष्ट करा.
- (इ) चिंतेची कोणतीही एक चाचणी स्पष्ट करा :
 - (i) स्पोर्ट्स कॉम्पिटिटिव्ह ॲन्झाइट्टी टेस्ट (SCAT)
 - (ii) कॉम्पिटिटिव्ह स्टेट ॲन्झाइट्टी टेस्ट (CSAI)

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-22

M. Ed. (Phy. Edu.) (Supplementary) Examination - 2010

MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2005 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) Question No. 9 is compulsory.*
- (2) Out of the remaining attempt **any four** questions.*
- (3) All questions carry equal marks.*

-
-
- Q.1)** Define Management. Explain Principles of Management with suitable examples. **[20]**
- Q.2)** State Level Sports Competition - Discuss. **[20]**
- Q.3)** Explain how would you implement an Institutional Programme with inadequate facilities of Physical Education ? Give an example. **[20]**
- Q.4)** Implementation of Physical Education in today's school and need of supervision to improve it. Discuss. **[20]**
- Q.5)** Discuss different problems a Physical Education Teacher has to face while managing Physical Education and sports. **[20]**
- Q.6)** What is Supervision ? Explain objectives of Supervision with suitable example. **[20]**
- Q.7)** Elaborate role of Student Leaders in the Management of Physical Education and Sports in College. **[20]**

Q.8) Management of Sports Equipment made up of different materials needs special care. Discuss. **[20]**

Q.9) Write short notes : **(Any Two)** **[20]**

- (a) Responsibilities of Educational Administrator
 - (b) Management of Education Programme
 - (c) Modern Concept of Management
 - (d) Mass Movement for Health and Management
-

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-22

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

(1) प्रश्न-क्रमांक ९ वा आवश्यक आहे. राहिलेल्या प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) व्यवस्थापनाच्या व्याख्या द्या. व्यवस्थापनाची तत्त्वे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.2) 'राज्यस्तरीय क्रीडा स्पर्धा' - चर्चा करा. [20]

प्र.3) किमान सुविधांमध्ये शारीरिक शिक्षण अध्यापनाचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल ते स्पष्ट करा. उदाहरण द्या. [20]

प्र.4) आजच्या शाळेमधील शारीरिक शिक्षणाची अंमलबजावणी व त्यामध्ये सुधार करण्याकरिता पर्यवेक्षणाची गरज. चर्चा करा. [20]

प्र.5) शारीरिक शिक्षण व क्रीडा व्यवस्थापन करत असतांना एका शारीरिक शिक्षण तज्ज्ञास येणाऱ्या विविध अडचणींची चर्चा करा. [20]

प्र.6) पर्यवेक्षण म्हणजे काय ? पर्यवेक्षणाची उद्दिष्ट्ये योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.7) महाविद्यालयीन शारीरिक शिक्षण क्रीडा व्यवस्थापनातील विद्यार्थी नेत्याची भूमिका सोदाहरण स्पष्ट करा. [20]

प्र.8) विविध प्रकारच्या क्रीडा साहित्याचे व्यवस्थापन - चर्चा करा. [20]

[3799]-22

3

P.T.O.

प्र.9) थोडक्यात लिहा : (कोणत्याही दोन)

[20]

- (अ) शिक्षण व्यवस्थापकाच्या जबाबदाऱ्या
 - (ब) शिक्षण कार्यक्रमाचे व्यवस्थापन
 - (क) व्यवस्थापनाची आधुनिक संकल्पना
 - (ड) आरोग्यासाठी सामूहिक चळवळ व व्यवस्थापन
-

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-24

M. Ed. (Phy. Edu.) (Supplementary) Examination - 2010

SPORTS SOCIOLOGY

(2005 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) *Question No. 9 is compulsory. Out of the remaining attempt any four questions.*
 - (2) *Black figures to the right indicate full marks.*
-
-

- Q.1)** What is Sports Sociology ? How does Sports influence Society and Education ? **[20]**
- Q.2)** What is Research in Sports Sociology ? Explain in detail steps of Research. **[20]**
- Q.3)** Culture and Sports Culture are two parts of the same coin. Discuss. **[20]**
- Q.4)** What is the role of Competition and Co-operation in Development of High Achievement of Sports Group ? Discuss. **[20]**
- Q.5)** What is Sports Aggression ? How will you guide your sportsmen to avoid violence in competition ? **[20]**
- Q.6)** What is Group Dynamics ? Explain in detail Group Dynamics in Sports and Games. **[20]**
- Q.7)** Write an essay on 'Sports Politics'. **[20]**

Q.8) What is Social Stratification ? Give Social Stratification in Sports with its need and importance. [20]

Q.9) Answer in brief **any two** : [20]

- (a) Sports and Women
 - (b) Sports as an Institution
 - (c) Role of Economics in Sportsman's Progress
 - (d) Influence of Spectators on Sports Performance
-

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-24

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) प्रश्न-क्रमांक ९ वा आवश्यक आहे. राहिलेल्या प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) क्रीडा समाजशास्त्र म्हणजे काय ? क्रीडा समाज आणि शिक्षणावर कशा प्रकारे प्रभाव घडवून आणते ? [20]
 - प्र.2) क्रीडा समाजशास्त्रातील संशोधन काय आहे ? संशोधनाच्या पायऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
 - प्र.3) संस्कृती व क्रीडा संस्कृती एकाच नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. चर्चा करा. [20]
 - प्र.4) क्रीडा समूहाच्या उच्च कार्यमान विकासात स्पर्धा व सहकार्याची भूमिका काय आहे ? चर्चा करा. [20]
 - प्र.5) क्रीडा आक्रमकता काय आहे ? तुम्ही तुमच्या खेळाडूंना स्पर्धेतील हिंसा टाळण्यासाठी कसे मार्गदर्शन कराल ? [20]
 - प्र.6) समूह गतिशीलता म्हणजे काय ? क्रीडा व खेळातील समूह गतिशीलता स्पष्ट करा. [20]

प्र.7) 'क्रीडा राजकारण' यावर निबंध लिहा. [20]

प्र.8) सामाजिक स्तरीकरण म्हणजे काय ? खेळातील सामाजिक स्तरीकरण त्याची गरज व महत्त्वासह लिहा. [20]

प्र.9) थोडक्यात उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [20]

(अ) क्रीडा आणि महिला

(ब) क्रीडा एक संस्था

(क) खेळाडूच्या विकासातील अर्थशास्त्राची भूमिका

(ड) क्रीडा कार्यमानावरील प्रेक्षकांचा होणारा परिणाम

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-27

M. Ed. (Phy. Edu.) (Supplementary) Examination - 2010

BIO-MECHANICS

(2005 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) *Question No. 9 is compulsory. Out of the remaining attempt any four questions.*
 - (2) *Black figures to the right indicate full marks.*
 - (3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
-

Q.1) What is Bio-Mechanics ? Explain need and importance of Bio-Mechanics in Physical Education and Sports. **[20]**

Q.2) State and explain Newton's Laws of Motion with suitable examples from Sports. **[20]**

Q.3) Define Lever and explain types of Levers with suitable examples from Sports. **[20]**

Q.4) Write Bio-Mechanical Analysis of **any one** of the following : **[20]**

- (1) Long Jump
- (2) High Jump
- (3) Shot Put

Q.5) What is Motion ? Explain types of Motions with suitable examples from Physical Education. **[20]**

Q.6) Explain Spin and Elasticity with the help of suitable examples. [20]

Q.7) What is Force ? Explain Centrifugal and Centripetal Forces with suitable examples. [20]

Q.8) (A) Explain Kinetic and Potential Energies with suitable example. [10]

(B) Calculate Kinetic Energy of Athlete at the time of take-off when he is having weight 490N and velocity at the time of take-off is 4.5 m/s. [10]

Q.9) Write notes on **any two** of the following : [20]

- (a) Projectile
 - (b) Friction
 - (c) Magnus Effect
 - (d) Analysis of Walking
-

Total No. of Questions : 9]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-27

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

(1) प्रश्न-क्रमांक ९ वा आवश्यक आहे. राहिलेल्या प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) जीवयांत्रिकी शास्त्र म्हणजे काय ? जीवयांत्रिकी शास्त्राची खेळातील व शारीरिक शिक्षण यातील गरज व महत्त्व स्पष्ट करा. [20]

प्र.2) न्यूटनचे गतीविषयक नियम सांगून खेळातील योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.3) तरफेची व्याख्या देवून तरफेचे प्रकार योग्य उदाहरणासह (खेळातील) स्पष्ट करा. [20]

प्र.4) खालीलपैकी एकाचे जीवयांत्रिकी विश्लेषण करा : [20]

(1) लांब उडी

(2) उंच उडी

(3) गोळा फेक

प्र.5) गती म्हणजे काय ? गतीचे प्रकार शारीरिक शिक्षणातील योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.6) फिरकी आणि लवचिकता योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.7) बल म्हणजे काय ? केंद्राभिगामी आणि केंद्रोत्सारी बल योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [20]

प्र.8) (अ) गतिज उर्जा आणि स्थितीज उर्जा योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [10]

(ब) 490N वजन आणि 4.5 m/s अशी ऊसळी घेतानाचा वेग असताना उडी मारणारा किती गतिज उर्जा निर्माण करेल ? [10]

प्र.9) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा : [20]

(अ) प्रक्षेपण

(ब) घर्षण

(क) मॅग्नसचा परिणाम

(ड) चालण्याचे पृथःकरण

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-301

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - III) (Compulsory) Examination - 2010

MODERN TRENDS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write in short : (Any Five)

[25]

- (a) Progression of Movements
- (b) Body Awareness
- (c) A test battery for measuring physical fitness of blind students
- (d) Causes for Behaviour Disabilities
- (e) Different exercises for development of Strength in Senior Citizens.
- (f) Fitness and Body Posture
- (g) Activities for Obese Children

Q.2) Define the following : (Any Three)

[15]

- (a) Locomotor Skills
- (b) Adapted Physical Education and Sports
- (c) Cardiovascular Endurance
- (d) Intellectual Disability

Q.3) Give answers of any two :

[20]

- (a) Elaborate Fundamental Movement Skills.
- (b) Describe Health related Physical Fitness.
- (c) Principles of Test and Measurement in Adapted Physical Education
- (d) Explain relation of different Disabilities with Physical Education and Sports.

Q.4) Write in detail : (Any One)

[20]

- (a) Define Adapted Physical Education and explain how is it helpful in bringing disabled into main stream. Give suitable example.
 - (b) Is Adapted Physical Education needed for a school teacher for Developing Fitness and Movement Efficiency ? Discuss.
 - (c) Elaborate different Physical Activities for Individuals with unique needs.
 - (d) How would you plan and conduct different Movement Experiences for an Individual lacking in Motor Skills ?
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-301

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात लिहा : (कोणतेही पाच)

[25]

- (अ) हालचालींची प्रगतीशीलता (Progression)
- (ब) शरीर स्थितीची जाणीव (Body Awareness)
- (क) अंध विद्यार्थ्यांची शारीरिक सुदृढता मोजण्याचा कसोटी संच
- (ड) वर्तणूक अक्षमतेची कारणे
- (इ) ज्येष्ठ नागरिकांची ताकद वाढविण्यासाठीचे विविध व्यायाम
- (फ) सुदृढता व शरीर स्थिती (Posture)
- (ग) स्थूल मुलांसाठी उपक्रम

प्र.2) व्याख्या द्या : (कोणत्याही तीन)

[15]

- (अ) जागा बदलत करावयाची कौशल्ये
- (ब) अनुरूप शारीरिक शिक्षण व खेळ
- (क) हृदयाचा दमदारपणा
- (ड) बौद्धिक अक्षमता

प्र.3) कोणत्याही दोनांची उत्तरे लिहा :

[20]

- (अ) मूलभूत हालचालींची कौशल्ये सोदाहरण व सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ब) आरोग्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढता स्पष्ट करा.
- (क) अनुरूप शारीरिक शिक्षणामध्ये कसोटी व मापनाची तत्वे
- (ड) शारीरिक शिक्षण व विविध अक्षमतांचा संबंध स्पष्ट करा.

[3799]-301

3

P.T.O.

प्र.4) सविस्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[20]

- (अ) अनुरूप शारीरिक शिक्षण व खेळाची व्याख्या द्या व अक्षमता असलेल्यांना ते मुख्य प्रवाहात आणण्यास कसे मदत करते ते स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.
 - (ब) सुदृढता व हालचालींतील सुलभता विकसित करण्यासाठी शालेय शिक्षकास अनुरूप शारीरिक शिक्षणाची गरज आहे का ? चर्चा करा.
 - (क) विशेष गरज असलेल्या विशिष्ट व्यक्तींसाठी विविध शारीरिक उपक्रमांची गरज उदाहरणांसह सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (ड) कारक कौशल्यांचा अभाव असलेल्या व्यक्तीसाठी विविध हालचालींच्या अनुभवांचे नियोजन तुम्ही कसे राबवाल ?
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-303

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - III) (Optional) Examination - 2010

PAPER-I

A-11 : EXERCISE PHYSIOLOGY

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write short answers : (Any Five)

[25]

- (a) Red and White Muscle Fibres
- (b) Exercise at High Altitude
- (c) Co-ordination of Muscular Activity
- (d) Types of Muscle Fibres
- (e) Oxygen Debt
- (f) Effect of Exercise on Cardiovascular System
- (g) Effect of Smoking on Performance

Q.2) Answer any three :

[15]

- (a) Effect of Hot Atmosphere on Exercise
- (b) Effect of Exercise on Respiratory System
- (c) Warming up
- (d) Balanced Diet
- (e) Energy Cost and Methods of Assessing Energy Cost

Q.3) Write elaborate answers : (Any Two)

[20]

- (a) What is Obesity ? Explain various Methods of Measurement of Obesity.
- (b) Factors that effect Rate of Bio-energetic.
- (c) Describe Structure of Skeletal Muscle.
- (d) Thermo-regulation in Cold Stress and Heat Stress

Q.4) Describe Neuro-Muscular Junction.

[20]

OR

Q.4) Which are the factors of Diet ? Explain Appropriate Diet before, during and after Athletic Performance.

[20]

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-303

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात उत्तरे लिहा : (कोणतीही पाच)

[25]

- (अ) तांबडे आणि पांढरे स्नायूंतू
- (ब) समुद्रसपाटीपासून उंचीवरील व्यायाम
- (क) स्नायूंचे समन्वय (कृती करताना)
- (ड) स्नायूंतूचे प्रकार
- (इ) प्राणवायूचे कर्ज
- (फ) रुधिराभिसरण संस्थेवर व्यायामाचा परिणाम
- (ग) धूम्रपानाचा नैपुण्यावर होणारा परिणाम

प्र.2) उत्तरे लिहा : (कोणतीही तीन)

[15]

- (अ) उष्ण वातावरणाचा व्यायामावर होणारा परिणाम
- (ब) श्वसन संस्थेवर व्यायामाचा होणारा परिणाम
- (क) उत्तेजनात्मक हालचाली
- (ड) संतुलित आहार
- (इ) 'उर्जेची किंमत' आणि उर्जेची किंमत काढण्याच्या वेगवेगळ्या पद्धतींचे वर्णन करा.

प्र.3) विस्तृत उत्तरे लिहा : (कोणतीही दोन)

[20]

(अ) स्थूलता म्हणजे काय ? स्थूलता मोजण्याच्या निरनिराळ्या पद्धतींचे वर्णन करा.

(ब) जीव-उर्जावर परिणाम करणारे घटक

(क) कंकाल स्नायूच्या (अस्थिस्नायूच्या) रचनेचे वर्णन करा.

(ड) तापमान नियंत्रणावर थंड वातावरणाचा व उष्णतेचा परिणाम लिहा.

प्र.4) स्नायू मज्जातंतू जोडाचे विश्लेषण करा.

[20]

किंवा

प्र.4) अन्नाचे घटक कोणते ? खेळाडूच्या नैपुण्यासाठी स्पर्धेपूर्वी, स्पर्धे दरम्यान आणि स्पर्धेनंतर आहार स्पष्ट करा.

[20]

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-304

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - III) (Optional) Examination - 2010

PAPER-I

B-11 : FITNESS NUTRITION

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
 - (2) Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) Draw figures wherever necessary.*
-

Q.1) Answer any five :

[5x5=25]

- (a) Name Fat Soluble Vitamins. Name Nutritional Disorder in them.
- (b) Name Body Fuels and explain amount of energy produced by them.
- (c) Name Micronutrients of the Body.
- (d) Describe Body Types.
- (e) Describe Food Labels. Give one example.
- (f) Explain how oxygen is utilised in the body of a fit person during exercise.

Q.2) Answer any three :

[3x5=15]

- (a) Describe Food Pyramid.
- (b) Describe RDA.
- (c) Explain any one Nutritional Assessment Technique.
- (d) Describe Impact of Science and Technology on the Dietary Habits.

Q.3) Answer any two : **[2x10=20]**

- (a) Describe Diet before, during and after Exercise in a fit person.
- (b) Describe Nutritional Disorders occurring due to deficiency of Water Soluble Vitamins.
- (c) Describe Ways of Weight Management.

Q.4) Answer any one : **[1x20=20]**

- (a) Name Organs of Digestive System. Give function of each Organ.
 - (b) Describe Dehydration, Rehydration and Overhydration in Fitness Nutrition.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-304

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) कोणतीही पांच उत्तरे लिहा :

[5x5=25]

- (अ) स्निग्ध पदार्थात विरघळणाऱ्या जीवनसत्त्वांची नांवे लिहून त्यांच्या अभावी होणाऱ्या विकारांची नांवे लिहा.
- (ब) शरीराच्या इंधनांची नांवे सांगून त्यापासून किती उर्जा निघते ते लिहा.
- (क) शरीरातील सूक्ष्म पोषक द्रव्यांची नांवे लिहा.
- (ड) शरीराचे प्रकार लिहा.
- (इ) 'फूड लेबल'चे वर्णन करून त्याचे उदाहरण द्या.
- (फ) तंदुरुस्त माणसामध्ये व्यायामाच्या वेळी प्राणवायू कसा वापरला जातो ते लिहा.

प्र.2) कोणतीही तीन उत्तरे लिहा :

[3x5=15]

- (अ) अन्नाच्या मनोऱ्याचे वर्णन करा.
- (ब) RDAचे वर्णन करा.
- (क) पोषण मूल्यांकन करण्याचे एक तंत्र लिहा.
- (ड) शास्त्र व तंत्रज्ञान याचा आहाराच्या सवयीवर होणारा परिणाम लिहा.

प्र.3) कोणतीही दोन उत्तरे लिहा :

[2x10=20]

- (अ) तंदुरुस्त माणसाचा खेळापूर्वी, खेळताना आणि खेळानंतरचा आहार स्पष्ट करा.
- (ब) पाण्यांत विरघळणाऱ्या जीवसत्त्वांअभावी काय विकार होतात ते लिहा.
- (क) वजन आटोक्यांत ठेवण्याच्या पद्धतीचे वर्णन करा.

प्र.4) कोणतेही एक उत्तर लिहा :

[1x20=20]

- (अ) पचनसंस्थेतील अवयवांची नावे सांगून त्यांची कार्ये सांगा.
 - (ब) जलहास, पुनर्जलभरण व अतिजलभरण यांचे तंदुरुस्त माणसावर होणाऱ्या परिणामाचे वर्णन करा.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-307

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - III) (Optional) Examination - 2010

PAPER-II

A-12 : SPORTS NUTRITION

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
 - (2) Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) Draw figures wherever necessary.*
-
-

Q.1) Answer any five :

[5x5=25]

- (a) Describe role of Antioxident in Sports.
- (b) Describe role of Minerals in Human Body.
- (c) Define RDA. Describe roll of RDA in Sportsmen.
- (d) Explain Food Labels. Give importance of Food Labels.
- (e) Describe Oxygen Utilization in Sports.
- (f) Name Fat Soluble Vitamins and give their functions.

Q.2) Answer any three :

[3x5=15]

- (a) Draw and label Food Pyramid.
- (b) Explain any one Nutritional Assessment Technique.
- (c) Name Body Types and their importance in Sports.
- (d) Define Dehydration. Explain effects of Dehydration in Sportsmen.

Q.3) Answer any two :

[2x10=20]

- (a) Describe Diet before, during and after Competition in an Athlete.
- (b) Name disorders due to deficiencies of Water Soluble Vitamins.
- (c) Describe ways and importance of Weight Management.

Q.4) Answer any one :

[1x20=20]

- (a) Name of Organs of Digestive System and give their functions.
 - (b) Describe how energy is transferred to the Muscles Aerobically and Anaerobically during exercise ?
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-307

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) कोणतीही पांच उत्तरे लिहा :

[5x5=25]

- (अ) खेळामधील ॲन्टी-ऑक्सिडंट्सचे योगदान लिहा.
- (ब) शरीरामध्ये खनिजांचे कार्य काय असते ते लिहा.
- (क) RDAची व्याख्या द्या. खेळाडूंमध्ये त्याचे कार्य काय असते ते लिहा.
- (ड) 'फूड लेबल्स' म्हणजे काय ते स्पष्ट करून त्यांचे महत्त्व लिहा.
- (इ) खेळामध्ये प्राणवायूचा उपयोग कसा केला जातो ते लिहा.
- (फ) स्निग्ध पदार्थात विरघळणाऱ्या जीवनसत्त्वांची नावे सांगून त्यांची कार्ये लिहा.

प्र.2) कोणतीही तीन उत्तरे लिहा :

[3x5=15]

- (अ) अन्नाच्या मनोऱ्याचे चित्र काढून त्याला शीर्षक द्या.
- (ब) पोषण मूल्यांकन तंत्राचे वर्णन करा. (कोणतेही एक)
- (क) शरीराचे प्रकार सांगून व त्यांचे खेळांतील महत्त्व सांगा.
- (ड) जलहास (शुष्कता) म्हणजे काय ? जलहासाचे खेळाडूवर काय परिणाम होतात ते लिहा.

प्र.3) कोणतीही दोन उत्तरे लिहा :

[2x10=20]

- (अ) खेळाडूच्या स्पर्धेपूर्वी, स्पर्धेच्यावेळी व स्पर्धेनंतरच्या आहाराचे वर्णन करा.
- (ब) पाण्यात विरघळणाऱ्या जीवनसत्त्वांच्या अभावी काय विकार होतात ते लिहा.
- (क) वजन काबूत ठेवण्याच्या पद्धती व त्याचे महत्त्व लिहा.

प्र.4) कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा :

[1x20=20]

- (अ) पचनसंस्थेच्या अवयवांची नावे देऊन त्यांची कार्ये लिहा.
 - (ब) व्यायामामध्ये वातपेक्षी व वातनिरपेक्षी उर्जा स्नायूंमध्ये कशी पाठवली जाते ते सविस्तर लिहा.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-308

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - III) (Optional) Examination - 2010

PAPER-II

B-12 : PERSONAL TRAINING AND SPORTS CONDITIONING

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Answer any five :

[25]

- (a) Describe Qualities of a Personal Trainer.
- (b) Name different Fitness Certifications.
- (c) What are the various methods of Improving Cardio-respiratory Endurance ?
- (d) Explain in brief RICE.
- (e) What questions should be asked while handling Emergency ?
- (f) Write ways to prevent Injuries.
- (g) What are the types of Diabetes Mellitus ?

Q.2) Answer any three :

[15]

- (a) Write measures to prevent Exercise induced Hypoglycemia.
- (b) What are the factors that influence Exercise Adoption ?
- (c) Write Protocol in Exercise Prescription in Cardiac Rehab Program.
- (d) What is Relapse Prevention ? Write ways to prevent Relapse.
- (e) Write roles of an HFI.

Q.3) Answer any two :

[20]

- (a) Write Management of Fracture.
- (b) Explain factors determining Muscular Strength.
- (c) Describe procedure of CPR.

Q.4) Attempt any one :

[20]

- (a) List Common Injuries in Sports and explain Management of Tennis Elbow and Shin Splints.
 - (b) Explain in detail Marketing and Motivational Strategies for a Personal Trainer.
 - (c) Discuss different Training Methods for Speed and Agility.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-308

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) कोणतेही पाच सोडवा :

[25]

- (अ) पर्सनल ट्रेनरची गुणवैशिष्ट्ये सांगा.
- (ब) विविध फिटनेस सर्टिफिकेशनसची नावे सांगा.
- (क) हृदयाचा दमदारपणा विकसित करण्यासाठी विविध पद्धती कोणत्या ?
- (ड) आर.आय.सी.इ. थोडक्यात स्पष्ट करा.
- (इ) अत्यवस्थ परिस्थिती हाताळताना कोणते प्रश्न विचारले जातात ?
- (फ) दुखापतीचा प्रतिबंध करण्याचे विविध मार्ग लिहा.
- (ग) मधुमेहाचे दोन प्रकार लिहा.

प्र.2) कोणतेही तीन सोडवा :

[15]

- (अ) व्यायामामुळे होणारा हायपोग्लेसेमिया टाळण्यासाठी काय प्रतिबंध केला जातो ?
- (ब) व्यायाम स्वीकार्यता प्रभावित करणारे घटक कोणते ?
- (क) हृदयविकार पुनर्वसन कार्यक्रमातील व्यायामाचा शिष्टाचार लिहा.
- (ड) रिलॅप्स प्रतिबंध म्हणजे काय ? रिलॅप्स प्रतिबंधाचे विविध मार्ग लिहा.
- (इ) एच.एफ.आय.ची कार्ये लिहा.

प्र.3) कोणतेही दोन सोडवा :

[20]

- (अ) अस्थिभंगाचे नियोजन विस्तृत करा.
- (ब) स्नायूंची ताकद कोणत्या घटकांवर अवलंबून असते ते स्पष्ट करा.
- (क) सी.पी.आर.ची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणताही एक सोडवा :

[20]

- (अ) खेळातील सामान्य दुखापतींची यादी करून टेनिस एल्बो आणि शिन स्प्लिटचे दुखापत नियोजन स्पष्ट करा.
 - (ब) पर्सनल ट्रेनरसाठी उपयुक्त प्रेरणादायी आणि मार्केटिंग युक्त्या स्पष्ट करा.
 - (क) वेग आणि दिशाभिमुखतेसाठी प्रशिक्षण पद्धतींची चर्चा करा.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-401

M. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - IV) (Compulsory) Examination - 2010

PAPER-I

PROFESSIONAL PREPARATION AND CURRICULUM DESIGN

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Write in brief any five of the following : [25]

- (a) What do you understand by Profession ?
- (b) Sports and Curriculum Model
- (c) Characteristics of Professional Preparation Programme
- (d) Objectives of Professional Preparation Programme
- (e) Functions of State Government
- (f) Professional Associations (any ten)
- (g) Functions of N.C.E.R.T.

Q.2) Write definitions of : (Any Five) [15]

- (a) Profession
- (b) Professionalism
- (c) Curriculum
- (d) Association
- (e) Evaluation
- (f) Professional Preparation
- (g) Specialisation

Q.3) Describe the following : (Any Two) [20]

- (a) What is Professional Preparation ? What criteria is essential for Professional Preparation ?
- (b) What is the role of a teacher in Curriculum Development ?
- (c) Curriculum Development Process
- (d) Netaji Subhash National Institute of Sports (NSNIS)

Q.4) Write any one of the following : [20]

- (a) Write in detail the historical background of Professional Preparation of Physical Education and Sports in India.
 - (b) Write in detail Contribution of Physical Education and Sports towards Society and Education.
 - (c) What is Curriculum Design ? Discuss in detail Curriculum Construction.
 - (d) Explain Guiding Principles and Professional Relations.
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3799]-401

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्र.1) थोडक्यात लिहा : (कोणतेही पाच)

[25]

- (अ) व्यवसाय म्हणजे काय ?
- (ब) क्रीडा व अभ्यासक्रम प्रतिमाने
- (क) व्यावसायिक तयारीच्या कार्यक्रमाची वैशिष्ट्ये
- (ड) व्यावसायिक तयारीच्या कार्यक्रमाची उद्दिष्टे
- (इ) राज्यशासनाची कार्ये
- (फ) व्यावसायिक संघटना (कोणत्याही दहा)
- (ग) राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेची कार्ये

प्र.2) व्याख्या लिहा : (कोणत्याही पाच)

[15]

- (अ) व्यवसाय
- (ब) व्यावसायिकता
- (क) अभ्यासक्रम
- (ड) संघटना
- (इ) मूल्यमापन
- (फ) व्यावसायिक तयारी
- (ग) स्पेशलायझेशन (विशिष्ट विषयाचा अभ्यास करणे)

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही दोन लिहा :

[20]

- (अ) व्यावसायिक तयारी म्हणजे काय ? व्यावसायिक तयारीसाठी कोणते निकष आवश्यक आहेत ?
- (ब) अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका काय आहे ?
- (क) अभ्यासक्रम विकासाची प्रक्रिया
- (ड) राष्ट्रीय क्रीडा संस्था (एन.एस.एन.आय.एस.)

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एकावर लिहा :

[20]

- (अ) भारतातील शारीरिक शिक्षण व खेळ व्यावसायिक तयारीची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी सविस्तर लिहा.
 - (ब) शारीरिक शिक्षण व खेळाचे समाज आणि शिक्षणातील योगदान लिहा.
 - (क) अभ्यासक्रम आराखडा म्हणजे काय ? अभ्यासक्रमाची रचना सविस्तर चर्चा करा.
 - (ड) मार्गदर्शक मूलतत्त्वे आणि व्यावसायिक संबंध स्पष्ट करा.
-